

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 36/21

Luxemburg, 9 maart 2021

Arrest in zaak C-392/19

VG Bild-Kunst/Stiftung Preußischer Kulturbesitz

Wanneer de auteursrechthouder beperkende maatregelen tegen framing heeft getroffen of opgelegd, vormt de opname van een werk op een website van een derde door middel van die techniek een terbeschikkingstelling van dat werk aan een nieuw publiek

Voor deze mededeling aan het publiek is derhalve de toestemming van de auteursrechthouder nodig

De Stiftung Preußischer Kulturbesitz (hierna: „SPK”), een Duitse stichting, beheert de Deutsche Digitale Bibliothek (hierna: „DDB”), een digitale bibliotheek voor kennis en cultuur die een netwerk creëert tussen Duitse culturele en wetenschappelijke instellingen. De website van deze bibliotheek bevat links naar gedigitaliseerde inhoud die is opgeslagen op de webportalen van de deelnemende instellingen. Als „digitale etalage” slaat de DDB zelf echter alleen miniaturen (thumbnails) op, dat wil zeggen versies van afbeeldingen die kleiner zijn dan de oorspronkelijke afbeeldingen.

VG Bild-Kunst, een organisatie voor het collectieve beheer van auteursrechten op het gebied van beeldende kunsten in Duitsland, is slechts bereid om met SPK een licentieovereenkomst te sluiten voor het gebruik van haar catalogus van werken in de vorm van thumbnails, indien daarin een bepaling wordt opgenomen volgens welke SPK zich ertoe verbindt om bij het gebruik van de in de overeenkomst bedoelde werken doeltreffende technische voorzieningen te treffen tegen framing¹ van de op de website van de DDB weergegeven thumbnails van die werken door derden.

Omdat zij van mening is dat een dergelijke contractuele bepaling uit auteursrechtelijk oogpunt niet redelijk is, heeft SPK bij de Duitse rechterlijke instanties beroep ingesteld om te doen vaststellen dat VG Bild-Kunst de betrokken licentie dient te verlenen zonder hieraan de voorwaarde te verbinden dat voorzieningen tegen framing worden getroffen.²

In die context vraagt het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) het Hof om vast te stellen of deze framing moet worden aangemerkt als een mededeling aan het publiek in de zin van richtlijn 2001/29.³ Indien dat het geval zou zijn, zou VG Bild-Kunst SPK namelijk kunnen verplichten om die voorzieningen te treffen.

Het Hof (Grote kamer) komt tot het oordeel dat de opname, door middel van framing, op een website van een derde van werken die door het auteursrecht worden beschermd en die met toestemming van de houder van het auteursrecht op een voor het publiek vrij toegankelijke andere

¹ De techniek van framing bestaat erin dat een pagina van een website in meerdere kaders wordt verdeeld waarbij in één van die kaders via een aanklikbare link of een geïntegreerde link (inline linking) een element zichtbaar wordt dat van een andere site afkomstig is, zodat voor de gebruikers van die website verborgen blijft uit welke omgeving dat element afkomstig is.

² Volgens Duits recht zijn collectieve beheerorganisaties verplicht om eenieder die daarom verzoekt, onder redelijke voorwaarden een licentie te verlenen voor het gebruik van de rechten waarvan hun het beheer is toevertrouwd. Volgens Duitse rechtspraak mogen deze beheerorganisaties echter bij wijze van uitzondering weigeren een licentie te verlenen, op voorwaarde dat die weigering geen misbruik van monopolie vormt en een hoger legitiem belang de weigering van de aanvraag rechtvaardigt.

³ Op grond van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (PB 2001, L 167, blz. 10) voorzien de lidstaten ten behoeve van auteurs in het uitsluitende recht de mededeling van hun werken aan het publiek toe te staan of te verbieden.

website zijn geplaatst, een mededeling aan het publiek vormt wanneer met die opnemingsvoorzieningen worden omzeild die de auteursrechthouder tegen framing heeft getroffen of opgelegd.

Beoordeling door het Hof

Allereerst merkt het Hof op dat de wijziging van de omvang van de werken in de context van framing geen enkele rol speelt bij de vraag of er sprake is van een handeling bestaande in een mededeling aan het publiek, zolang de originele elementen van die werken herkenbaar zijn.

Vervolgens merkt het Hof op dat de techniek van framing een handeling bestaande in een mededeling aan een publiek vormt, aangezien die techniek tot gevolg heeft dat het weergegeven element ter beschikking wordt gesteld van alle potentiële gebruikers van een website. Aangezien de techniek van framing dezelfde techniek gebruikt als die welke reeds gebruikt is om het beschermde werk op de oorspronkelijke website aan het publiek mee te delen, namelijk die van het internet, voldoet deze mededeling niet aan de voorwaarde dat zij wordt gedaan aan een nieuw publiek, en is zij dus geen mededeling „aan het publiek” in de zin van richtlijn 2001/29.

Het Hof preciseert echter dat deze overweging alleen geldt in een situatie waarin voor de toegang tot de betrokken werken op de oorspronkelijke website geen enkele beperkende maatregel geldt. In dat geval heeft de auteursrechthouder immers van meet af aan de mededeling van zijn werken aan alle internetgebruikers toegestaan.

Wanneer de auteursrechthouder daarentegen van meet af aan beperkende maatregelen in verband met de publicatie van zijn werken heeft getroffen of opgelegd, heeft hij er niet mee ingestemd dat derden zijn werken vrijelijk aan het publiek kunnen meedelen. In dat geval heeft hij het publiek dat toegang tot zijn werken heeft, juist willen beperken tot de gebruikers van een bepaalde website.

Derhalve heeft het Hof geoordeeld dat wanneer de auteursrechthouder maatregelen ter beperking van framing heeft getroffen of opgelegd, de opnemingsvoorziening van een werk op een website van een derde via de techniek van framing een „terbeschikkingstelling van dat werk aan een nieuw publiek” vormt, waarvoor dus de toestemming van de houder van de betrokken rechten moet worden verkregen.

Een andere benadering zou er immers op neerkomen dat een regel van uitputting van het recht van mededeling wordt aanvaard, waardoor de auteursrechthouder de mogelijkheid wordt ontnomen een passende beloning voor het gebruik van zijn werk te eisen. Die benadering zou het juiste evenwicht verstoren dat in de digitale omgeving moet worden gewaarborgd tussen enerzijds het belang van houders van auteursrechten en naburige rechten bij de bescherming van hun intellectuele eigendom, en anderzijds de bescherming van de belangen en fundamentele rechten van gebruikers van beschermd materiaal.

Tot slot heeft het Hof gepreciseerd dat de auteursrechthouder zijn toestemming voor framing op geen enkele andere wijze kan beperken dan met doeltreffende technische voorzieningen. Bij gebreke van dergelijke maatregelen kan immers moeilijk worden nagegaan of die houder zich tegen de framing van zijn werk heeft willen verzetten.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106